

lysninger om forskjellige Ting henhørende til Landvæsenet, da skal det være mig en Fornøielse efter bedste Evne at yde saadanne.

Sinds hvile i Falkoneer-Alleen, den 28 Juli 1852.

Allerærbødigt

M. Poulsen,

fra Bithen, Aarhus Amt,
dimitteret Lærling under det Kongelige
Landhuusholdnings-Selskab.

Det keiserlige kongelige Landhuusholdnings- selskab i Wien.

Dvennævnte Selskabs bestandige Comitee lod under 2den Juni 1850 bekjendtgjøre Folgende:

De Forandringer, som siden Aaret 1848 ere indtraadte i Keiserstaten, udøve isærdeleshed en væsentlig Indflydelse paa Landmandens Tilstand og paa Landvæsensbedriften. Besidderne af baade de større og de mindre Agerbrug ere satte i den Nødvendighed at beregne dißes Ordning og hele Bedrift paa det nøieste efter deres Kræfter og de iøvrigt forekommende Omstændigheder, derhos omhyggeligen at paaagte de Fremskridt, som skyldes deels Videnskaben, deels Erfaringen, og at offre den størst mulige Driftighed og Udholdenhed paa Gjennemførelsen af den antagne Driftsplan, naar de ikke ville gaae tilbage i Velstand. Den Land-

mand, hvem der indtil Aaret 1848, fra ældre Tid og ifølge Anordningerne paahvilede Naturalydelse, hvilke man ansaae som en Hindring for en fri Udvikling af hans Virksomhed og hans Velstand, bliver nu befriet for disse Ydelse imod en billig Afsløsningsgodtgjørelse. Han kan anvende sine Kræfter i fuldt Omfang til sin egen Nytte og i sin Bedrift anvende sine Producter uden deraf at afgive noget, eller og gjøre dem i Penge. Men skal hans Velstand trives derved, saa maa han anvende Tiden og Arbeidet saavel som Producterne, der for ham bespares, saaledes, at han ved Hjælp deraf forstaffer sig Midlerne til at afdrage den ham paahvilende Afsløsningssum. Uden denne Forsigtighed og uden vedholdende Fremadstriden i Forbedringen af sin Bedrift vilde han gaae glip af Frugterne af de ham indrommede Vættelser og endmere forværre sin Tilstand. Han vilde sætte sig ud af Stand til at opfylde sine uundgaaelige Forpligtelser imod Staten. — En endnu stærkere Opfordring er der forhaanden for den Godseier, til hvem hiin Ydelse af Arbeide og Producter indtil Aaret 1848 præsteredes, til at skjenke sit Avelsbrug en fortrinligere Omsorg og en kraftigere Vedelse, da han for Diebliffet har mistet de Præstationer, der hidtil kom ham tilgode. Godseierens og Bondens fælles Bestræbelse for at virke til deres Velfærds Bevaring og Fremme kan finde en mægtig Støtte og Befordrer i en virksom Forening til gjensidig Meddelelse saavel af den vundne Indsigt og Erfaring, som af Raad og Opmuntring.

Hvad den enkelte Landmand i en indskrænket Kreds

og i engere Forhold ikke formaaer for at undgaae Misgreb, hvad der er ham fornødent for i hvert mødende Tilfælde at slaae ind paa den rette Bei, det kan der hjælpes paa ved en Forening af forstandige, stræbsomme og velsindede Landmænd i ordnet og livlig Samvirken. I Overbeviisning herom og i saadan Hensigt havde vort Selskab oprindeligt dannet sig, bestaaende af Godseiere, Forpagtere og Avlsbestyrere, og ganske nylig har det paa ny organiseret sig. Belsvillig og understøttende traadte flere Andre, der ikke ere praktiske Landmænd, til, saasom: Embedsmænd, geistlige og verdslige, Videnskabsmænd og Folkelærere. Deres forenede Bestræbelser skyldte vi allerede væsentlige Fremstridt i Landvæsenet. Navnlige har i de under Kronen hørende Lande Udbredelsen af bedre Agerdyrkningsredskaber, Dyrkningen af behaffede Frugter og af Foderurter, Forbedringen i Huusdyrenes Opdræt, Røgt og Pleie, i Viin- og Frugtavl, m. v., ved Selskabets indledende Bistand og ved den ligesaa forstandige som active Medvirkning fra flere af Selskabets Medlemmers Side gjort betydelige Fremstridt. Forsaavidt disse Fremstridt ikke udbredte sig saa hurtigt og saa almindeligt som man ønskede, saa laae Grunden dertil for en Deel i Omstændigheder, som ikke afgang af Landmanden, og i den uovervindelige Langsomhed, hvormed det Gode overalt i Verden maa bryde sig en Bane; men for en Deel endog i Modstræben og Mangel paa Deeltagelse fra deres Side, hvilke, selv kaldede til Medvirkning, svækkede Modet hos stræbsomme Mænd ved ubillige Fordringer. —

Efterat nu de ydre Hindringer, som hæmmede Landbruget og de landoekonomiske Foreningers Virksomhed, ere bortffjernede eller dog blevne mindre følelige, og der fra alle Sider tilkjendegiver sig Dnsste om og Stræben efter Forbedring, — erkjendte vort Selskab Nødvendigheden og Muligheden af at eftertrage en mere følgerig Virksomhed saavel i dets Middelpunkt som i dets engere Kredse. Til den Ende blev, efter fleersidig Omhandling, fremfor Alt de nye Love vedtagne under Ade f. M., hvilke S. M. Keiseren huldrigst behagede at bifalde. Derhos fandt nyt Valg Sted til den bestandige Comitee — Selskabets Centralorgan — efter dens eget Dnsste. De for nylig organiserede Sectioner bleve fremdeles tilforordnede denne Comitee, idet deres Bestemmelse er, nærmere at opfatte de enkelte Forretningssgrene og ved sagkyndige Mænds Forarbejder noiere at begrunde og at lette Comiteens eller den almindelige Forsamlings endelige Beslutninger. Men ligesom de sagkyndige Mænd i Sectionerne, til Opretholdelse af Eenhed i Bestræbelserne og af den fælles Deeltagelse i Foreningens Fordele, skulde som Medlemmer af Selskabet tage Deel i dets Forhandlinger, saaledes blev det forbeholdet ethvert af Selskabets Medlemmer, at tiltræde een eller flere Sectioner og tage Deel i disses Veraadslagninger, enten for at indhente omstændeligere Kundskab om Et og Andet, eller for selv at bringe under Drøftelse Andragender og Dnsfter, som de sagkyndige Mænd fortrinsviis ere istand til at undersøge og bedømme.

Ved denne Ordning af Selskabets indre Forfat-

ning troede man at opnaae en tilfredsstillende Behandling og Afgjorelse af dets Anliggender i dets centrale Bestyrelse.

For ethvert Medlem frembod der sig vel allerede hidtil i de almindelige Forsamlinger og ved de i Trykfen udgivne Forhandlinger Veilighed til at sættes i fuldstændig Kundskab om Selskabets Arbejder og til at benytte denne, men efter den hidtil gjorte Erfaring synes dog vor Forenings Formaal ikke herved tilstrækkelig at fremmes. En Deel af Medlemmerne og det overveiende Fleertal af Landmænd er paa Grund af Forholdene hindret fra at bivaane Forsamlingerne i Hovedstaden og at drage Nytte af de mundtlige Forhandlinger. Skriftlige Anviisninger og veiledende Efterretninger stjentes imidlertid ikke altid paa Landet den tilbørlige Opmærksomhed, og blive saaledes ofte kun lidet frugtbringende; imedens atter i større Forsamlinger Meget, som i en engere Kreds er af største Vigtighed, bliver uændset eller mindre klart opfattet og mindre rigtigt behandlet.

For at afhjælpe denne dobbelte Mangel bleve Districts-Foreninger og Districts-Forhandlinger optagne som en Bestanddeel i Selskabets organiske Indretning.

De Landmænd, som høre til en mindre Kreds, i hvilken Egnens Bestaaffenhed og Fornødenheder ere ligeartede, skulde til forud fastsatte Tider forsamle sig paa et Sted, der ikke er for langt fraliggende for nogen af Deeltagerne, for der at omhandle deres locale Interesser og Anliggender, derover fatte Beslutninger

og at bringe disse til Udførelse saavidt det staaer i deres Magt. Forsaavidt deres Dnsfer og Andragender overstige deres Kræfter, eller naar de behøve Central-Foreningens Raad eller Understøttelse, skulde Districts-forsamlingen overveie og bestemme, paa hvilken Maade den agter at begjere Central-Foreningens Bistand, det være sig enten skriftlig eller ved Delegerede.

Vel var der allerede tidligere ved Dpretelse af Delegationer gjort et Skridt til ad en lignende Wei at fremkalde en livligere og mere frugtbringende Virksomhed. Flere Delegationer, som ere nævnedes i Marsberetningerne, have vistnok under Ledelse af driftige Formænd, præsteret noget Udmærket; men ikke allevegne viste sig en lige Iver og Deeltagelse, udentviwl fordi Medlemmernes Virksomhed var forliden rettet paa det, der laae deres egen Interesse nærmest.

De nye Love stille nu ringere Fordringer til de provindsielle Foreninger forsaavidt angaaer Selfabets almindelige Formaal; de henvise meget mere disse Foreningers paa Landet boende Medlemmer væsentligen til hvad der vedkommer deres umiddelbare Trang og Tarv, og indrømme dem at lade det beroe derved forsaavidt de ikke finde sig istand til eller tilbøielige til at indtræde i Central-Foreningen.

Man forudsætter derfor, at isærdeleshed da, naar de intelligente Medlemmer i større Antal og med Iver tage Deel i deres Egns Forsamlinger, vil der i disse udvikle sig større Liv og Virksomhed.

Naar de provindsielle Foreninger afbrod Forholdet til Selfabets Middelpunkt, maatte de undvære den

Belæring og Understøttelse, som Selskabet kan yde dem netop i samme Grad som dette hidtil for største Delen var Tilfældet med Jordbrugerne i de Egne, der ere længere fjernede fra Hovedstaden.

For nu at opretholde Forbindelsen imellem Central-Foreningen og enhver enkelt Districts-Forening er det fastsat, at Bestyrelsen af denne sidste altid bør overdrages et Medlem af hiin. Derimod skal enhver af Selskabets Generalforsamlinger bivaanes af en Delegeret fra Districtsforeningen, for at varetage dennes Interesser, og tillige meddele den Beretning over Generalforsamlingens Forhandlinger samt fremkomme med de Forslag eller Andragender, som han ifølge disse Forhandlinger finder passende.

Bed disse Foranstaltninger troer Selskabet at have i sine Love banet Veien for alle dets Medlemmer til en udbredt og følgerig Samvirken, og tilstrækkeligt at have betegnet Midlerne til gjensidig Belæring. Resultatet vil være afhængigt af en virksom Deeltagelse fra de enkelte Medlemmers Side.

For saavidt muligt at lette denne Deeltagelse for Selskabets Bestræbelser, er det laveste Pengebidrag til Bestridelsen af Selskabets Udgifter fastsat meget moderat. De Medlemmer, som ere istand til at yde et klækkeligere Tilskud, ville ikke undrage sig fra at følge det Exempel, der er givet af de Mange, som ved høiere Contingent hidtil have sat Selskabet istand til, at bestride de nødvendige Udgifter, der ere forbundne med at fremme dets omfattende Formaal, være sig ved Kundskabers Udbredelse eller ved Opmuntringer.